

KRANJSKI ZVON

ŽUPNIJSKI LIST ZA KRANJ IN OKOLICO.

Izdaja: mestni župni urad v Kranju.

Izhaja zadnji teden v mesecu.

L. 1933. Št. 5.

Posamezna šte. 2 Din.

V premišljevanje!

Lk. 1, 26—38.

V šestem mesecu pa je bil angel Gabrijel od Boga poslan v galilejsko mesto, ki se imenuje Nazaret, k devici, zaročeni možu, ki mu je bilo ime Jožef, iz hiše Davidove, in devici je bilo ime Marija. Ko je prišel angel k njej, je rekel: „Zdrava, milosti polna, Gospod s teboj, blagoslovljena ti med ženami!“ Pri teh besedah se je prestrašila in je razmišljala, kaj naj pomeni ta pozdrav. Angel ji je rekel: „Ne boj se, Marija, zakaj milost si našla pri Bogu. Glej, spočela boš in rodila sina, ki mu daj ime Jezus. Ta bo velik in sin Najvišjega; Gospod Bog mu bo dal prestol njegovega očeta Davida in bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj in njegovemu kraljestvu ne bo konca.“ Marija pa je rekla angelu: „Kako se bo to zgodilo, ko moža ne poznam?“ Angel ji je odgovoril: „Sveti Duh bo prišel nad te in moč Najvišjega te bo obsenčila; in zato bo tudi Sveto, ki bo rojeno, Sin božji. In glej, tvoja sorodnica Elizabeta je tudi spočela sina, v svoji starosti; in to je šesti mesec njej, ki se imenuje nerodovitna; zakaj pri Bogu ni nič nemogoče.“ Marija je rekla: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“ In angel je šel od nje.

Za majnik.

Od prvih časov krščanstva je prevladovalo v Cerkvi prepričanje, da je treba poleg božjega Odrešenika najbolj častiti preblazeno Devico Marijo. Cerkveni očetje in cerkveni pisatelji slavijo Marijo kot najsvetejšo med vsemi svetniki, kot umotvor božjih rok, kot kraljico nebes in zemlje, prav posebno jo pa proslavljajo zaradi tega, ker je bila izbrana za Mater božjo. To prepričanje je priklicalo v življenje ono veliko navdušenje za Marijo, ki je gradilo krasne cerkve v Marijino čast, je rodilo nedosegljive umetnine v pesništvu, muziki, slikarstvu, stavbarstvu in še na mnogih drugih poljih človeškega udejstvovanja. Človeku se dozdeva, kakor, da ne bi mogla Cerkev dovolj častiti in proslavljati Marije, ki jo je Bog sam tako visoko povzdignil. Kaj čuda, da se Cerkev ne zdi dovolj češčenja, da s posebnimi prazniki proslavlja skrivnostne dogodke iz življenja Marijinega, da ji posvečuje na prav poseben način sobote, da Cerkev posvečuje Mariji tudi najboljši mesec v letu — mesec majnik.

Zopet se je povrnil Mariji posvečeni mesec majnik. Visoki in preprosti, stari in mladi, izobraženi in neizobraženi se bodo v tem mesecu zbirali pri šmarničnem altarcu. Kristjani tekmujejo med seboj svetega navdušenja, kako bi lepše, boljše, udanejše častili Marijo v svojih molitvah, slavospevih in pesmih. Ali naj mi, kot vneti častilci Marijini zaostajamo? Ne, nikakor ne! Ne bo odveč, če pomislimo, zakaj ravno v mesecu maju, tako prirčno častimo Marijo. Zakaj pač? Zato, ker je maj najlepši mesec in ker je ta mesec — žal, dostikrat oskrunjen in onečaščen po ostudnih pregrehanh.

Že v stari zavezi so Judje darovali Bogu najlepše in najboljše pridelke, žito, vino ter prvence živali. Ravnotako je prav in se spodobi, da posvetimo Mariji najlepši mesec v letu, mesec majnik. To je oni mesec, ki je ves v cvetju in vonju. Kar nehote nas vabi cvetoči majnik, da spletemo

Mariji venec najlepših majniških rož, da ji okrasimo šmarnični altar. Resnično, med letnimi meseci ni nobenega, ki bi bil po lepoti in ljubkosti mogel dajati hvalo Mariji ter počastiti in slaviti najlepšo med ženami.

Katera okoliščina pa daje majniku toliko opevano lepoto in nedosegljiv čar. Pred vsem ljubki pomladanski čas. To je vendar oni čas, ko se vsa narava vzdrami in vstane od zimskega spanja, ko vsa zemlja oživi k novemu življenju. Tudi Marija Devica je takšna pomlad. Ali ni bila Marija ona, ki je po dolgi, ledeni zimi bogoodtujenega in grešnega življenja, prinesla oživljajoče sonce pravice in resnice — Boga človeka samega. Ali ni povsod začelo kliti življenje otroštva božjega.

Kar nadalje daje majniku poseben čar, je ono duhteče cvetje, ki z veseljem napolnuje sleherni srce. O Mariji pa veljajo besede sv. pisma: Kakor oljka na polju in kakor javor ob potih zraven vode sem visoko vzrastla. Kakor cimet in lepo dišeče mazilo sem dišala, kakor izbrana mira sem dajala prijeten vonj od sebe. (Sirah 24, 30.) V katerem drugem letnem mesecu bi mogli to najlepšo cvetlico, ki je cvetela v božjem vrtu in je s prijetnim vonjem dobrih del napolnjevala nebo in zemljo, bolje slaviti, kakor pač v cvetočem majniku.

Mi kristjani imamo še nek drug vzrok in povod, da ravno v maju tako častimo Marijo in se zatekamo k njej za pomoč. Zato, ker mnogi ljudje oskrunjajo najlepši mesec z razuzdanim življenjem in grešnim veseljem. Zato se mi zatekajmo k njej k Materi čistega veselja. Naše češčenje brezmadežne Device naj bo v zadoščenje za grehe pokvarjenega sveta.

Kako pa moremo Marijo, kraljico nebes in zemlje, ravno v maju najlepše in najboljše častiti in proslavljati. Po vesoljnem katoliškem svetu se je udomačila v preteklem stoletju majniška, šmarnična pobožnost. Majniški altar je simbol tega češčenja. Šmarnični altar nam govori, kako

moremo Mariji napraviti največje veselje. Ko človek, utrujen od dnevnega dela in vsakdanjih skrbi, gleda in opazuje majniški altar, se vzbudi v človekovem srcu misel in želja, tudi jaz moram biti med častilci majniške kraljice. Le sledimo temu klicu. Včasih nas bo stalo morda precej truda in premagovanja, a trud bo obilo poplačan. O kako lepo je biti pri šmarnični pobožnosti, ko duhovnik govori ali čita o lepoti Marijini in njenih čednostih, ko ljudstvo prepeva Marijine pesmi, človeka nehote prevzema neko sveto čustvenje, ki je že samo nagrada za trud.

Toda mesec maj in šmarnični altar nam še nekaj drugega govorita. Vsakega imed nas vabi in nagiba, da postavimo majniški altar tudi v naših srcih, v naših dušah. Da bo imela Marija v naših dušah, našem mišljenju, našem srcu, častno mesto, je nam kristjanom pač jasno in ni treba dokazovanja. Saj je ona nam rodila Odrešenika sveta, ki nas je rešil prokletstva greha ter nas napravil za dediče nebeškega kraljestva. Pripravimo torej Mariji, kraljici majnika, prekrasen altar v našem srcu, toda ta altar ne krasimo s cveticami, ki danes cvetejo, a jutri že ovenejo, marveč s cveticami krščanskih čednosti, s ponižnostjo, krotkostjo, zmernostjo, čistostjo, potrpežljivostjo, udanostjo v voljo božjo v trpljenju, v bridkostih in s pravo ljubeznijo do Boga in našega bližnjega. Iztrebimo v čast Mariji iz svojih src vse pregrehe, populimo osat in plevel ošabnosti, napuha in nadutosti.

Potrebno je prav posebno opozoriti na en greh, namreč na grdo in ostudno preklinjevanje Matere božje. So ljudje, so kristjani, ki molijo „Zdrava Marija“, ki molijo „Sveta Marija . . . prosí za nas“, a preko istih ustnic, preko istega jezika in istega srca prihaja strašno in ostudno žaljenje Matere božje.

Predvsem mislimo na ostudno kletvino v italijanskem jeziku, ki se je žal razpasla tudi pri nas in jo izgovarjajo tudi slovenske ustnice, slovenski jezik. Ali ni to silna sramota? Ali ne bo to ostudno bogokletstvo priklicalo prokletstvo na vse, ki tako kolnejo in tudi na vse, ki to strašno kletvino mirno puste. Za mesec majnik prinesimo Mariji v čast trden sklep, da se bomo z vso močjo borili proti tej grdi, ostudni kletvini. Molimo, da bi se med slovenskim narodom zatrla ta sramota. Darujmo šmarnično pobožnost v zadoščenje prečisti Devici za vse te sramotilne kletvine. Opozorimo vsakogar, ki tako proklinja Marijo, naj tega vendar ne dela več in naj ne kliče prokletstva na sebe in naš narod.

Majnik je pripraven čas, da Mariji izkazujemo udanost in ljubezen in da skušamo zadostiti za grehe pokvarjenega sveta, s katerimi žali Marijo v njenem mesecu in dan za dnevom.

Marijina velikodušnost je velika. Ona bo nas blagoslavljalala, varovala, vodila ter sigurno pripeljala v nebesa, kjer bomo uživali in se veselili večnega majnika.

Marija, kraljica majnika, prosí za nas!

Česa bomo prosili v šmarnicah?

Povsem odveč je, govoriti katoličanom o lepoti, priščnosti in koristi majniške pobožnosti; pesniško in ginljivo o tem razpravljati pa naj se loti spretnejše pero.

Ugotovim le, da je žal mnogo katoličanov, ki so jim šmarnice — ostanimo pri tem pristno slovenskem imenu — res le samo prijetna izprememba vsakdanjosti in puščobe življenja ter stavijo to pobožnost nekako v isto vrsto z drugimi dogodki in prireditvami, ki vzbujajo radovednost in povzročujejo neko ugodje kakor kaka dobrodošla igrača.

Njim, ki prav umevajo šmarnice in sploh vsako cerkveno pobožnost, je mesec majnik glasen in prijeten poziv k skupnemu češčenju Matere božje. Gotovo tudi z zasebnim češčenjem Device Marije vsak zase kažemo svoje močno prepričanje in globoko zaupanje v moč njene priprošnje;

a da jo častimo javno ter skupno z drugimi istomislečimi in istočutečimi, k temu nas priganjajo javne nadloge, skupne potrebe in splošne nevarnosti, zlasti, ako gre za zadeve, ki Kristusovem kraljestvu na zemlji mnogo koristijo ozir. škodujejo, ter za stvari, ki so Mariji posebno pri srcu.

Sedanji čas nam polaga na jezik zlasti dvoje nujnih prošenj: **o Marija, pomagaj nam ohraniti vero in obvarovati stanovsko čistost!**

Neverjetno močna in trdna je bila Marijina vera in izredno težke preizkušnje je morala prestati, zato je vsak čas rada in uspešno pomagala njim, katerih vera je bila v nevarnosti. Z isto materinsko ljubeznijo pa je čuvala čistost njih, ki so v takih težkih bojih iskali varstva in pomoči pri njej, ki je Mati prečista in Devic devica, katere brezmadežna čistost presega sijaj solnca.

Vera v nevarnosti? Saj ni! Res, pred sodnike nas še ne vlačijo radi kake verske resnice, n. pr. da biva Bog, da je Kristus Sin božji itd., nikogar za to ne obesijo ali ustrelje, če veruje, da biva Jezus Kristus v presv. Rešnjem Telesu v tabernakeljnu ali da ima Cerkev oblast odpuščati grehe; res je to, a vera posameznikov je prav pogosto v velikih nevarnostih.

Veren biti t. j. živeti in delati po veri in njenih zapovedih, danes ni priporočljivo, če si hoče kdo na tem svetu „pomagati naprej“, kakor pravimo. Koliko je oseb, omalovaževanih in na vse načine zlostavljenih samo radi tega, ker izpolnujejo verske dolžnosti! Seveda se jim podtakne kaj drugega nečastnega, karkoli pač vleče tisti čas in v tistih razmerah, da se jih more odriniti od vsem pogrnjene mize življenja, ker javno in očitno nihče noče reči: če boš hodil k sv. maši, ne dobiš dela, pač se to zgodi in izvrši skrivši in kradoma.

Po veri živeti tudi ni častno. Kolikokrat je moral že ta ali oni slišati iz ust svetnega mogotca: „Kaj, Vi hodite k sv. obhajilu? Pa Vi? Pa pri nas? Danes? ha ha!“ In moral je biti tako prijazno nahluljeni zares vrl katoličan, da ni zarudel sramu, kakor da so ga zalotili pri kakem zločinu. Po veri živeti pač ni — moda! Najbolj nespametne, zdravju škodljive in naravnost grešne stvari so ne samo dovoljene pred svetom, ampak celo častne, samo če so — moda! Hoditi k sv. zakramentom pa res ni moda!

Po veri živeti: misliti in delati po naukih vere, to v javnosti ni niti dovoljeno! Če že mogotci komu milostno dovolijo, da je pobožen doma in moli z družino sv. rožni venec, da molijo pred jedjo in po jedi, da gre celo za procesijo, no ja, pravijo, ima pač vsak človek svoje muhe. Ampak tako misliti, hoteti, delati v javnem življenju, na gospodarskem, družabnem ali celo političnem polju — to je prepovedano. To je tista t. zv. laizacija človeške družbe: Bog nima nič govoriti v javnosti ne vera ne Cerkev; na vse to, kar je nadnaravnega, se ni treba ozirati čisto nič! Pohlep tujih držav po naši Sloveniji in po celotni Jugoslaviji, ki nima zase prav nobene pravne podlage, ki pa nas domovini res zveste toliko boli, je n. pr. sad takega laicizma, ki hoče poznati samo silo, nič pa pravice in pravičnosti. Ali tisto neusmiljeno ravnanje kapitalistov z delavstvom, ki raji končuje naravne pridelke in industrijske izdelke nego da bi znižali njih ceno: kaj ne, to je sad zapovedi ljubezni do bližnjega, zapovedi, ki jo je Kristus toliko zabičaval? Javno življenje sploh noče pripoznati nobene božje zapovedi, vsi nadnaravni vidiki so mogotcem neznosni.

Da tako in podobno brezversko ravnanje porazno vpliva na vero posameznega človeka, jo omaje in povzročča verske dvome: kdo bo tajil? in koliko jih je, katerih se ne bi polagoma oprijel ta duh laicizma, nesramno zasmejujočega vsa dela božja? In če ta laicizem prevlada v srcih mnogih, zlasti mogočnih: samo en korak je še do očitnega krutega preganjanja vere: glej Mehiko, Rusijo, Španijo!

Zato se obračajmo v majniku skupno in glasno k Mariji, o kateri Cerkev trdi v neki hvalnici, da je „vse krive vere po vsem svetu strla.“ Da, Marija more to storiti in je storila vsa krivoverstva brez moči vsepovsod tam,

koder so se k nji zatekli z otroškim zaupanjem ter odkritosrčno prosili pomoči v verskih bojih. Zgodovina Cerkve ima za to dosti dokazov. Marija naj nam izprosi milost in krepost vere, da bomo stanovitno in neustrašeno živeli in delali po božjih zapovedih tudi v javnem življenju. Tak neustrašen zgled čvrsto strnjene čete Marijine bo dobro vplival na omahljive in boječe duše ter tudi preplašil sovražnike, da se ne bodo upali podirati kraljestva božjega, a potrdil bo dobre, da ne bomo pustili nobenega napada na vero in cerkev brez dostojnega a primerne odgovora, kakor smo ga dolžni na klevete, s katerimi blatijo vero nje lastni sinovi.

Da poleg verskega življenja propada tudi krepostno, je jasno: zato toliko vsakovrstnih zločinov, ker so ljudje, brez žive vere v srcu, nikogar več ne boje. Ko so zavrgli vero in žnjo božjo avtoriteto, so omajali sploh vsako avtoriteto ter jo prej ali slej zavržejo popolnoma. Čemu bi tudi res še bili pošteni, ako ni res, kar uči vera, ako ni Boga? Le, čemu?

Pa zakaj v šmarnicah Marije prosimo zlasti čistosti?

Zato, ker je ta krepost najbolj v nevarnosti in žnjo vera sama! Saj je znano: koder se mogotci sveta lotijo vere, da jo iztrgajo iz src, širijo namenoma nenravnost, nečistost, in prej in bolj gotovo bodo dosegli svoj namen, kakor pa s še tako lažnjivimi spisi, ako se jim ne postavimo v bran skupno.

In postaviti se v bran je treba! Kolikor je pohujševanje v tej smeri hujše toliko bolj! In pohujševanja je nedopovedljivo veliko. V gledališčih in kino so dobro obiskane samo take predstave, ki so „mastne“, da se ljudje ne pošteno in od srca nasmejejo, ampak od strasti razpaljeni prav živalsko rezgetajo. Čtivo — le če govori o „ljubezni“ ali o spolnih stvarih — gre, sicer obleži v skladiščih. Veselice niso veselice, če ni plesa; ne vprašajte me pa, kakšen ples mora biti: bolj dražljiv, bolj ga plešejo. Slabi zgledi ljudi, ki žive očitno in brez sramu v javno nedovoljenih razmerjih. Prezgodnjo ljubimkanje: še v ljudskih šolah dobite ljubavna pisma, da bi zarudel celo starejši človek. Pa obleka in noša in moda: škoda besed, ker se nihče noče ozirati na dostojnost, ampak celo, dobri ljudje plavajo s tem tokom, mesto da bi se ustavili ter tako sodelujejo pri splošnem pohujševanju. Parčkov — še mokrih za ušesi in mlečnozobih — povsod dosti. Seveda: kakor je včasih veljalo pravilo: kdor še nikoli ni bil pijan, ni mož, tako velja danes: fant zanič, če nima punce; punca zanič, če nima fanta! In da bi bil fant, mlad fant, za nič? — Za noben denar ne! Ne vprašajte ju, kako izhajata v šoli, ona dva, ki se prepeljavata po šetališčih, bo Vas zanju sram, nju ne, ampak huda bosta, ker ste ju motili. In če se pošten fant brani vsiljivih deklet in brani greha: „bojazlivec“ mu siknejo v obraz, dekletu pa „trcijalka“ ter druge duhteče cvetke „kulturnega“ polsveta. I. t. d. moramo reči, saj pameten človek prizna, da je pohujševanje brezmejno!

In kar je tako žalostno: nihče noče videti škode, ki se rodi iz nečistosti! Prvo: zdravje. Čital sem nekje: mučenci vere so hodili v prvih stoletjih v vezeh in verigah, mučenci nečistosti pa hodijo v povojih in bandažah. Potem sramota: tega sploh več ni, kdo se danes še sramuje nečistosti, če je pa to — moda! Izguba denarja in premoženja: stare imenitne hiše so pognali lahkoživi sinovi; starejši gotovo sami veste takih zgledov dosti. Najhujše je pa škoda in zlo v družinah! Rodi slabo drevo dober sad? Oče in mati, prej nečistneža, bosta imela zdrave, čvrste, lepe in enkrat krepostne otroke? Pa si bosta pozneje ohranila zvestobo? (Kaj ne, kako malo smo moderni, da pridemo s takimi nazori!) In če te ni, propada družina, na vse kraje „gre narazen“. Koliko zločinov v takih družinah, znanih samo Bogu! In če propad družin prevlada, mora propasti narod in država: zgodovina potrjuje.

Državniki in človekoljubi spoznavajo to nevarnost in jo hočejo zaježiti z zakoni. Hvalevredno početje, a koristilo bo malo! Vera, vest, milost, krepost: to so edino res učin-

kovita sredstva in zdravila, drugo so le borni, medli nadomestki, surogati pravimo.

In če nam gre to zares brezmejno gorje k srcu, če je v nas resnično kaj sočutja in ljubezni do bližnjega, zatecimo se k Mariji skupno, da, skupno kličemo njo, ki je vsepovsod ustavila kugo nečistosti, kjer so jo res verni ljudje častili s prisrčno in ponižno prošnjo: »Pomagaj, Marija.« Kakšna sreča bi bila, ako bi mahoma vsi bolniki ene župnije ozdraveli na Marijino priprošnjo! A daleko večja sreča bi bila, ako bi ustavili tok nečistosti! Le moliti treba z velikim zaupanjem k prečisti Devici in Bog bo našel potov in sredstev dosti, da nas obrani tega vesoljnega potopa brezverstva in nečistosti! Saj roka njegova ni prikrajšana, ljubezen Marijina ni zmanjšana, samo — prosimo!

Oprostilna razsodba radi pastirskega lista.

(Ponatis iz dnevnika „Slovenec“ št. 89. str. 3 z dne 19. aprila 1933.)

Ljubljana, 18. aprila.

Pred kazenskim sodnikom s. o. s. g. Brankom Goslarjem v sobi št. 12 se je danes točno opoldne pričela razprava o kazenski zadevi, ki jo je sprožil „Savez Sokola kraljevine Jugoslavije“ po odvetniku dr. Franu Kandaretu proti župniku na Viču pri Ljubljani p. Teodorju Tavčarju zaradi znane poslanice jugoslovanskega episkopata. Iz te poslanice je zastopnik Sokola inkriminiral več odstavkov in jih stavil pod obtožbo zaradi prestopka klevete po § 301 kaz. zak., kateri določa zaradi sličnih deliktov kazen največ do 1 leta zopora in v denarju do 10.000 Din.

Zastopnik Saveza SKJ dr. Fran Kandare je na kratko utemeljeval obtožbo, poudarjajoč na koncu, da bi bila dolžnost obtoženega župnika odkloniti čitanje poslanice jugoslovanskega episkopata ter je zlasti še naglasil, da je bila prva dolžnost obtoženčeva se pokoriti državnim zakonom, potem šele cerkvenim. Ob zaključku svojega govora je omenil: »Nam ne gre za kaznovanje obtoženčeve, marveč le, da se ugotovi njegova krivda!«

Obtoženčev zastopnik dr. Vladimir Pegan odnosno njegov namestnik dr. Leskovec je že v obrambnem spisu, ki ga je sedaj kratko navajal, plediral za obtoženčeve oprostitev. Navajal je naslednje argumente obtoženčeve.

1. Dobil sem okrožnico oziroma poslanico jugoslovanskih škofov od svoje nadrejene oblasti t. j. od knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani z naročilom, da jo preberem pri dopoldanskih službah božjih 8. januarja 1933. Prebral sem okrožnico v svoji uradni lastnosti kot župnik po višjem ukazu, po ukazu kompetentne višje oblasti. Zato me kazensko sodišče vobče ne more klicati na odgovor, ampak samo cerkvena ali pa državna-administrativna oblast, prav tako, kakor ne more biti uradnik, ki mu okrajni načelnik ali pa banska uprava ukazeta, da naj prebere pred cerkvijo razglas, ki v tej ali drugi obliki utegne koga žaliti.

2. Okrožnica sama je bila uradna listina, ki so o njeni vsebini razpravljali jugoslovanski škofje in brez dvoma o posameznih faktih in tezah vršili poizvedbe oziroma imeli lastna opazovanja. Moral sem zato imeti za točno resnico vse, kar okrožnica navaja. Zato z ozirom na določbe § 304 k. z. ne morem biti kaznjiv. Navedbe in trditve vseh jugoslovanskih škofov sem kot katoliški duhovnik in župnik moral imeti za resnične. Kam bi prišli v cerkveni hierarhiji, če bi imeli duhovniki kontrolirati pravilnost navedb in trditve ter odredb svojih škofov in nadškofov?

3. Dalje je obtoženec navajal, da se je moral pokoriti ukazu knezoškofijskega ordinarijata, ker bi bil drugače po kanonu 2331 cerkvenega prava kaznjiv zaradi nepokorščine.

4. Ugovarjam aktivni legitimaciji Saveza SKJ za to tožbo.

Oprostilna sodba.

Sodnik g. Branko Goslar je nato prečital sodbo, ki se kratko glasi: Obdolženec Teodor Tavčar je oproščen od obtožbe zaradi prestopka po § 301 kaz. zak. ter se zasebni obtožitelj obsoja v povračilo stroškov kazenskega postopanja.

V razlogih navaja sodnik, da je Sokol bil sicer legitimiran za tožbo, da pa je obtoženec moral izvršiti dolžnost na višji ukaz. Smatra poslanico za uradno listino, o kateri so razpravljali vsi jugoslovanski škofje.

Po predpisih cerkvenega prava so pastirska pisma škofov uradne uredbe, ki so namenjene vsem vernikom ali pa samo duhovščini. Škofje kot taki imajo skrbeti za versko in moralno vzgojo svojih vernikov, ki to pravico ali dolžnost izvršujejo sami ali po podrejenih duhovnikih. Kot take je treba upoštevati zlasti župnike, ki so jim od škofov dovoljeni kraji v pastirsko skrb. Ta vsebuje v prvi vrsti pokorščino in obveznosti pri izvrševanju duhovniške službe.

Vpoštevati je treba, da obdolženec Teodor Tavčar vseh teh očitkov ni izrekel kot lastne trditve in kot lastna zaznanja, temveč le po svoji službeni dolžnosti in kot razglas, ki ga je dobil od višje cerkvene oblasti, svojega škofa. Poudariti je treba, da zasebni tožitelj Savez SKJ niti sam ni trdil v svoji obtožbi, da bi obtoženec Teodor Tavčar poleg navedb te službene okrožnice izrekel še kake lastne trditve ali samolastna tolmačenja. Podan je bil torej za obtoženca krivdo izključujoč razlog § 304 k. z. in je zato prostorek utemeljen. Zastopnik dr. Kandare je v imenu Sokola prijavil priziv proti oprostilni sodbi.

Župnija Kranj.

Oznanila za majnik.

Šmarnice bodo cel mesec ob nedeljah in praznikih ob 7. uri zvečer, ob delavnikih pa do 15. maja ob pol 8. uri, od 15. maja dalje pa ob 8. uri zvečer. Cel mesec je sv. maša s petjem. Vse vernike vabimo, da se v obilnem številu udeležujete vsakdanje sv. maše in šmarnične pobožnosti.

1. **Sv. Filip in Jakob**, prvi dan šmarnic, ob pol 8. uri šmarnice in slovesne pete litanije.

3. V sredo **varstvo sv. Jožefa**, ob 6. uri sv. maša na Hujah.

4. **God sv. Florijana**, ob 6. uri soseskina sv. maša na Rupi.

5. **Prvi petek v mesecu.**

7. **I. nedelja v mesecu**, ob 6. uri sv. maša z blagoslovom. Pri tej sv. maši skupno mesečno sv. obhajilo za može in fante, ki imajo v soboto in nedeljo prednost pri vseh spovednicah. Ob 9. uri bo sv. maša s pridigo za gasilce. Ob 10. uri sv. maša na Hujah. Zvečer ob pol 7. uri se izpostavi sv. Rešnje Telo in moli ura molitve. Ob 7. uri šmarnice.

14. **II. nedelja v mesecu**. Ob četrtna 7. zvečer v rožnovenski cerkvi shod deklinške Marijine družbe. Ob 7. uri šmarnice.

21. **III. nedelja v mesecu**, služba božja po navadi. Zvečer ob četrtna 7. v rožnovenski cerkvi shod Marijine družbe žena.

22. **Ponedeljek v prošnjem tednu**, ob pol 6. zjutraj v župni cerkvi sv. maša in na to gre procesija v Pungrat, kjer je sv. maša s pridigo.

23. **Torek v prošnjem tednu**. V župni cerkvi sv. maša ob pol 6. uri in nato gre procesija na Rupo.

24. **Sreda v prošnjem tednu**. Po sv. maši gre procesija na Premskovo.

25. **Vnebohod**, zapovedan praznik, ob 6. uri sv. maša z enim blagoslovom, ob 10. peta sv. maša z dvema blagoslovoma. Po 6. sv. maši vesoljna odveza za III. red.

26. **Pričetek devetdnevnice** v čast sv. Duhu. Vsak dan se tekom devetdnevnice moli po litanijah molitev v čast sv. Duhu ter en očenaš in zdrava Marija.

27. Ob 6. uri urna sv. maša v Čirčičah.

28. **IV. nedelja v mesecu** in obenem nedelja v osmini vnebohoda Gospodovega. Sv. maše po navadnem redu.

29. Ob 6. uri urna sv. maša na Hujah.

30. Ob 6. uri urna sv. maša na Rupi.

31. **Zadnji dan šmarnic in praznik sv. Kancijana in tov.**, župnih patronov. Ta dan je celodnevno češčenje presv. Reš. Telesa. Ob 6. uri se podeli sv. blagoslov in nato izpostavi sv. Rešnje Telo v češčenje. Svete maše bodo ta dan ob 6., 7., 8. in 10. uri. Uro molitve naj opravijo v sledem redu: od 11. do 12. bližnji sosedje, od 12. do 1. III. red, od 1. do 2. šolska mladina, od 2. do 3. žene, od 3. do 4. dekleta, od 4. do 5. moški, od 5. do 6. zavodi, od 6. do 7. dijaki, od 7. do 8. je skupna ura molitve s petimi litanijami presv. Srca Jezusovega. Ob 8. sklep šmarnic s slovesnimi petimi litanijami Matere božje in zahvalno pesmijo.

Župnija Šmartin pri Kranju.

Oznanila.

Šmarnična pobožnost se bo obhajala ob nedeljah in praznikih ob 7. zvečer, ob delavnikih ob pol 6. uri zjutraj. Začetek v nedeljo 30. aprila. Na Bregu bodo šmarnice ob nedeljah in praznikih ob 4. popoldne.

1. maja. **Sv. ap. Filip in Jakob.**

3. maja. **Praznik varstva sv. Jožefa.**

4. maja. **Sv. Florijan**. Ob 6. pri sv. Joštu objubljen maša za Stražišče.

7. maja. **III. ned. po Vel. noči**. — Prva v mesecu. Obhajilo za može in fante. Božja služba po navadi, ob 2. ura molitve.

14. maja. **IV. ned. po Vel. noči**. Božja služba zjutraj in ob 9. v farni cerkvi, ob 9. pri sv. Uršuli.

21. maja. **V. ned. po Vel. noči**. Božja služba zjutraj in ob 9. v farni cerkvi, ob 9. tudi pri sv. Joštu.

Procesije križevega tedna: v ponedeljek v Stražišče, v torek v Zg. Bitnjo, v sredo na Breg.

25. maja. **Vnebohod Gospodov**. — Zjutraj in ob 9. božja služba z blagoslovom, popoldne ob 4. shod Mar. družbe na Bregu, zjutraj po maši skupno obhajilo, pred mašo vesoljna odveza.

28. maja. **VI. ned. po Vel. noči**. — Božja služba obakrat v farni cerkvi z blagoslovom, ob 9. tndi na Bregu.

Umrlj v mesecu aprilu;

1. **Ludovik Pravst**, zak. sin Franceta Pravst, hišarja, umrl 2. aprila, star 6 mesecev.

2. **Jožef Vrhovnik**, oženjen posestnik v Stražišču, umrl dne 13. aprila v Ljubljani, Leonišče, star 45 let, pokopan v Šmartinu pri Kranju.

3. **Ivana Rajgelj**, samska sitarica, umrla 16. aprila v Stražišču, stara 57 let.

4. **Janez Šorli**, vdovec, berač, rojen v Podbrdu, umrl v Zgor. Bitinju, star 83 let.

5. **Mihael Golob**, zak. sin hišarja, umrl 17. aprila v Šmarjetni Gori, star 3 mesece.

6. **Marija Pogačnik**, roj. Križnar, žena kajzarja, umrla 17. aprila v Sred. Bitnjo, stara 50 let.

7. **Andrej Kokalj**, oženjen čevljar, umrl 20. apr. 1933 v Stražišču, star 69 let.

8. **Justina Lebar**, zak. hči hišarja, umrla 24. apr. 1933 v Stražišču, stara 7 mesecev.

Razširjajte „Kranjski zvon“

Mrliški koledar za mesec maj.

1. maj. **Berčič Marija**, žena posestnika, Kranj, Kokriško pr. 59; roj. 20. nov. 1869, umrla l. 1921.
Kunstelj Mihael, čevljarški mojster, oženjen, Kranj 162; roj. 6. jan. 1872, umrl l. 1922.
Vajt Jožefa, zasebnica, samska, Kranj 88; rojena 17. marca 1841, umrla l. 1924.
2. maj. **Kos Karol**, mizarški vajenec, Kranj, Sav. predm. 7, roj. 13. okt. 1909, umrl l. 1925.
Šifkovic Jožef, krojač, Huje 31; roj. 17. febr. 1872, umrl l. 1929.
Jalen Anton, sin posestnika, Huje 7; roj. 9. junija 1909, umrl l. 1919.
3. maj. — — —
4. maj. **Knödl Anton**, železn. uradnik, oženjen, Kranj 48; roj. 12. nov. 1889, umrl l. 1917.
Monfréda Marija, vdova, begunka, Premskovo 24; roj. 1. okt. 1844, umrla l. 1918.
Šavnik Franc, magister pharm., Kranj 144; roj. 6. sept. 1877, umrl l. 1933.
5. maj. **Orehek Ljuboslava**, učiteljica, Kranj, Kokr. predmestje 51; roj. 17. marca, 1884, umrla l. 1919.
6. maj. **Kavčič Franciška**, žena delavca, Kranj 3; roj. 6. jan. 1889, umrla l. 1930.
7. maj. **Pečenko Karol**, mizarški mojster, Kranj, Savsko predm. 51; roj. 5. jan. 1862, umrl l. 1929.
Nabernik Janez, vojni invalid, samski, Premskovo 1; roj. 20. dec. 1894, umrl l. 1932.
8. maj. — — —
9. maj. **Štravs Ludovik**, rudokop v pok., oženjen, Premskovo 80; roj. 24. dec. 1867, umrl l. 1918.
Zupan Marija, delavka, samska, Premskovo 36; roj. 27. sept. 1845, umrla l. 1922.
Jezeršek Marija, vdova posestnika, Klanec 4; roj. 30. okt. 1838, umrla l. 1923.
10. maj. **Brezar Marija**, žena skladiščarja, Kranj, Savsko pr. 41; roj. 11. apr. 1901, umrla l. 1927.
11. maj. **Sporn Marija**, užitarica, Kranj, Kokr. predm. 33; roj. 3. jan. 1859, umrla l. 1929.
12. maj. **Hojkar Leopoldina**, hči usnjarskega pomočnika, Kranj, Sav. pr. 25; roj. 24. okt. 1906, umrla l. 1918.
Vreček Lovrenc, delavec, oženjen, Kranj 38; rojen 8. avg. 1891, umrl l. 1924.
Krc Anton, kolar, posestnik, Kranj, Kokr. pr. 70; roj. 9. jan. 1881, umrl l. 1929.
13. maj. **Tičar Marija**, šivilja, samska, Kranj 173; rojena 6. marca 1903, umrla l. 1920.
Gradišar Jožef, delavec, oženjen, Čirčiče 43; rojen 4. marca 1874, umrl l. 1925.
14. maj. **Zupančič Klementina**, hči evidenčnega oficijala, samska, Kranj, Kokr. predm. 74; roj. 17. nov. 1895, umrla l. 1917.
Rogelj Marjana, vdova posestnika, Premskovo št. 42; roj. 27. avg. 1859, umrla l. 1926.
15. maj. **Kozjek Andrej**, posestnik, Čirčiče 43; rojen 4. marca 1842, umrl l. 1918.
Zupan Neža, žena posestnika, Kranj 161; rojena 8. dec. 1848, umrla l. 1920.
Rakovec Franc, čevljar, oženjen, Kranj 75; roj. 1. okt. 1840, umrl l. 1924.
Novak Štefan, delavec, Premskovo 3; roj. 22. decembra 1875, umrl l. 1930.
Bajželj Marija, posestnica, Kranj, Rožna ul. 47; roj. 16. avg. 1877, umrla l. 1930.
16. maj. **Kumer Anton**, zasebnik, oženjen, Kranj 38; roj. 26. okt. 1839, umrl l. 1917.
Logar Jožef, trgovec, oženjen, Kranj 117; rojen 15. marca 1867, umrl l. 1915.
17. maj. — — —
18. maj. **Pleško Franc**, oskrbnik, oženjen, Rupa 4; rojen 10. marca 1856, umrl l. 1920.

- Pezdič Amalija**, vdova nadučitelja, posestnica, Kranj, Kokr. pr. 42; roj. 15. jul. 1843, umrla l. 1922.
Kos Danijela, hči preglednika fin. kontrole, Premskovo 73; roj. 31. jun. 1908, umrla l. 1922.
Weinberger Franciška, samska, Kranj, hiralnica; roj. 8. sept. 1863, umrla l. 1929.
19. maj. **Kozina Marijana**, žena zemljaka, Čirčiče 25; rojena 16. jul. 1869, umrla l. 1917.
Remic Marija, posestnica, vdova, Rupa 19; rojena 9. jan. 1858, umrla l. 1920.
20. maj. **Rožaj Danijel**, zasebni uradnik, Kranj 113; roj. 12. jul. 1899, umrl l. 1918.
Grašič Barbara, posestnica, vdova, Premskovo št. 27; roj. 20. dec. 1842, umrla l. 1920.
21. maj. **Košir Marija**, posestnica, omožena, Klanec 34; roj. 15. apr. 1881, umrla l. 1920.
Puhar Franc, vrvar, samski, Kranj, Kokr. pr. 16; roj. 19. sept. 1883, umrl l. 1924.
Lampe Marija, vdova, posestnica, Kranj, Rožna ul. 70; roj. 19. jan. 1858, umrla l. 1930.
22. maj. **Windischer Marijana**, žena mesarja, Kranj 191; roj. 25. sept. 1879, umrla l. 1917.
Sajovic Marija, roj. **Mrak**, zasebnica, vdova, Gorenje 21; roj. 7. febr. 1835, umrla l. 1918.
Jocif Neža, zasebnica, vdova, Kranj, Kokr. predmestje 30; roj. 30. dec. 1847, umrla l. 1925.
Soklič Marija, roj. **Gaber**, vdova, Kranj, Kokr. pr. 44; roj. 13. maja 1862, umrla l. 1930.
23. maj. **Rozman Franc**, delavec, oženjen, Huje 19; roj. 12. dec. 1842, umrl l. 1917.
24. maj. **Masten Ivan**, gimnazijski profesor, oženjen, Kranj, Kokr. pr. 34; roj. 20. jan. 1878, umrl l. 1925.
25. maj. **Fajfar Anton**, posestnik, oženjen, Huje 12; roj. 22. okt. 1869, umrl l. 1917.
26. maj. **Košir Franciška**, kuharica, samska, Kranj 99; roj. 11. okt. 1851, umrla l. 1923.
Remec Lovro, žagar, Premskovo 64; roj. 16. julija 1888, umrl l. 1930.
27. maj. **Bradaška Anton**, železvičar v pok., Premskovo št. 90; roj. 10. jun. 1874, umrl l. 1931.
28. maj. **Globočnik Ivan**, urar, vdovec, Kranj 114; rojen 11. maja 1842, umrl l. 1919.
29. maj. **Kern Helena**, posestnica, vdova, Premskovo 9; roj. 9. maja 1851, umrla l. 1923.
Majdič Vinko, veleindustrijalec, oženjen, Kranj, Sav. pr. 3; roj. 3. apr. 1858, umrl l. 1924.
Bernard Amalija, delavka, samska, Kranj, Sav. pr. 42; roj. 9. jun. 1906, umrla l. 1926.
Pec Tekla, zasebnica, Kranj, Rožna ul. 61; rojena 25. sept. 1852, umrla l. 1930.
Ribnikar Jernej, zidar, oženjen, Kranj, Kokr. predmestje 106; roj. l. 1882, umrl l. 1932.
30. maj. — — —
32. maj. **Dolenc Adolf**, delavec, Čirčiče 46; roj. 21. avgusta a911, umrl l. 1930.
Cuzak Jožef, poročnik vojne mornarice v pokoju, oženjen, Kranj 114; roj. 10. jul. 1870, umrl l. 1932.

Razno.

Ljudsko petje pri šmarnicah. Opozarjajo se verniki na škofijsko naredbo z dne 31. decembra 1932, s katero je ukazano ljudsko petje pri šmarnicah. Prosimo, da poje pri šmarnicah vsa cerkev, da pri petih litanijah odpeva vsa cerkev „prosi za nas“ in da vsa cerkev poje pesmi, ki se bodo intonirale z orgljami. Čas je že, da se tudi v Kranju intenzivno goji ljudsko petje, da ne bomo zaostali za drugimi župnijami, katere imajo nekatere že lepo udomačeno ljudsko petje.

Velikanoč v Sremski Mitrovici. Gotovo bo zanimalo kranjske župljane, kako je preživel in praznoval

njihov župnik velikonočne praznike. Sam piše, da jih je preživel kar lepo in ganljivo. Na veliko soboto, v onem času, ko se je v Kranju razvijala procesija, se je zbrala vsa katoliška občina v sobi, kjer je nastanjen gospod župnik k blagoslovitvi velikonočnih jedil, katere so prejeli posamezniki iz Kranja, Tržiča, Ljubljane in še od drugod. Blagoslovitev se je izvršila nad vse slovesno. Na veliko nedeljo so imeli latinsko peto sv. mašo. Vsa kolonija se je zbrala v „katedrali“. Do povzdigovanja so peli slovenski pevci, po povzdigovanju pa hrvaški, ki so se sijajno postavili. Na koncu so zapeli veličastno pesem „Kraljica Hrvatov“, ki je izzvenela kakor kak Te Deum ali posvečenje. Bilo je kar ganljivo, ko je pela vsa zbrana cerkev. Na velikoonočni pondeljek so imeli zopet peto sv. mašo. Ilija je pel recitando razne dele iz sv. maše, drugače so pa peli slovensko, oziroma hrvaško. Glavni altar je bil velikonočne dni zelo lepo okrašen: bil je poln cvetja, ki je došlo iz Slovenije, Hrvatske in Srbije. Počutili so se, kakor doma. Po službi božji se je pričel »banket«, ki je z malimi presledki trajal celo nedeljo in pondeljek. V pondeljek zvečer je dobil eden izmed njihovih tovarišev iz Hrvatske kar 4 pečene jance, to je sicer hrvaška slaščica, o kateri pa pravijo, da so jo tudi slovenski želodci dobro prenesli.

Pozdravov so dobili cele koše. Gospod župnik Škerbec je dobil 120 razglednic in 20 pisem. Ker se g. župnik ni mogel vsem zahvaliti, naj uredništvo »Kranjskega zvona« izreče zahvalo in prisrčen Bog plačaj vsem onim, kateri so se ob praznikih spomnili našega gospoda svetnika.

Opomba! Te vrstice so povzete iz pisma, ki ga je vodstvo častnega zatvora v Sremski Mitrovici cenzuriralo. Gospodu svetniku je bilo dovoljeno v sobo, kjer stanuje postaviti provizoričen oltar, kjer opravlja sleherni dan sv. mašo. To je torej njihova katedrala.

Mohorjeva družba v Celju je semkaj sporočila, da je čas za naročitev Mohorjevih knjig podaljšan do 31. maja. Mnenja smo, da pač nobeno založništvo ne bo moglo nuditi za tako malenkostno ceno 20 Din 6 lepih in aktualnih knjig. Posebno si usojamo opozoriti na one knjige, katere bo družba letošnje leto dala za doplačilo. Izšla bo med drugimi tudi dr. Gosarjeva knjiga »Novi družabni red«, katero bo z užitkom čital ter s pridom rabil vsak socialni in prosvetni delavec. Nadalje opozarjamo na 4. zvezek Krekovih izbranih spisov, ki bo obsegal Krekovo življenje in njegovo delo v letih 1897—1900. Ker je pričetkom leta vsak bolj v zadregi za denar, bo morda sedaj lažje utrpel 20 Din za tako koristno stvar, kakor so knjige. Kdor še ni naročil knjig, naj se zglaš v župni pisarni.

Socialni tečaj, kateri je bil naznanjen v prejšnji številki »Kranjskega zvona« se je vršil po načrtu. Udeležba je bila kar častna in so vsi udeleženci z zanimanjem poslušali predavanja dr. Gosarja, znanega strokovnjaka na socialnem polju.

Najdeno. Našli sta se dve ženski torbici in se dobite v župni pisarni.

Pokorn Fran.

Kranjski župniki.

Služboval je sprva v Gornjem gradu kot kaplan-gojenec, odkoder piše dne 23. maja 1623. škofu Chroenu želeč mu, naj mu presv. Trojica telesno zdravje podeli po vodi. Bil je takrat v Topolšici pri Šoštanju v toplicah. Poslal mu je obenem 2 steklenici vina, eno rdečega, eno pa belega vipavca. Župnikoval pa je v Šoštanju (1621.—1631.), v Braslovčah (1631.—1634.), vmes upravitelj v Kranju (1634. do 1643.), v Dobu (1643.—1650.), v Stari Loki, kjer je sklenil svoje življenje dne 16. jan. 1664. Bil je zaslužen mož. Rad je kumoval. Nosil je naslov apostolskega protonotarja in je bil tudi kaplan kranjske deželne konjice. L. 1657. je bil

imenovan tudi gorenjskim naddijakonom, katero čast je ohranil do smrti.

Pređen je prišel iz Doba v Staro Loko je bil imejtel naddijakonske časti za ribniški okraj (1644.—52.). Od leta 1626. (potrjen 1627.) je bil tudi ces. kanonik v ljubljanski stolnici. Bil je imejtel tudi raznih beneficijev, kakor sv. Fabijana in Sebastijana v Pungrtu v Kranju. L. 1638. je dobil za 700 gld. beneficije: M. B. na Vačah, M. B. na Homcu in sv. Andreja v Mengšu v užitek, kar nese letnih 1500 gld. Baron Žiga pl. Lamperg pa podeljuje te beneficije. Vse to je užival kot župnik šmartinski, ki je imel v svoji odsotnosti in službenizaposlenosti svoje provikarje ali namestnike.

Po naročilu svojega škofa Otona Buchheima je dne 25. febr. 1642. vstolil M. Prunnerja župnikom na Bledu. Njegovo ime »Georgius« in »Gregorius« se v listinah večkrat zamenjava, Pokopan je v stari starološki župni cerkvi. b) Mgr. Janez Vidmar,² provikar kot tamošnji kaplan (136.—38.). Študiral je na Dunaju modroslovje »cum gradu« in dovršil tudi bogoslovje. Posvečen pa je bil v Ljubljani v mašnika i. 1627. na naslov samostana bistrškega. Služboval pa je dve leti v Tulni na Avstrijskem, bil 2 leti kaplan (sacelan) pri baronu pl. Verdenberg, odkoder pride v Kranj za provikarja, bil tudi eno leto v Šmartinu pri Kranju, odtam pa je prišel za stalnega vikarja k sv. Nikolaju zunaj Beljaka, kjer je pastiroval l. 1665. že 26. leto.

c) Mgr. Filip Terpin,³ vikar ali župnik v l. (1638. do 1643.) se je rodil kmečkim staršem v Selcih l. 1604. nad Škofjo Loko. Študiral je na Ferdinandu v Gradcu ter dosegel naslov »magister« modroslovja in »bakalaureus« bogoslovja. V mašnika je bil posvečen v Ptuj l. 1630. od sekavskega škofa Jakoba na naslov Ferdinandaja.

Služboval je sprva kot kaplan v Ptuj na Štajerskem l. 1631. v gornjegraškem marijanskem kolegiju kot gojenec l. 1633., kot namestnik vikarja Jurija Scarlichi-ja l. 1634. Župnikoval pa je v Gornjem gradu (1636.—38.), od koder se preseli v Kranj za namestnika vikarja Kušmanovega. Meseca maja 1643. se vrne nazaj na Štajersko, kjer je vršil službo župnika-komisarja v Braslovčah do 1655., do časa, da pride v Šmartin pri Kranju, kjer je legel v hladni grob k večnemu počitku dne 28. junija 1683., star okrog 80 let, torej ne 90 let, kakor omenja M. Pohl in po Valvasorju l. c.

Terpin je bil tudi med ustanovniki in ud menške bratovščine sv. Mihaela,⁴ generalni vikar dveh škofov: Friderika in Jožefa, zato je imel v Šmartinu svoje namestnike ali provikarje, ki so mesto njega izvrševali dušno pastirsko službo, apostolski protonotar in velik častilec Matere božje, kar priča tudi napis na nagrobni plošči njegovi, katero so prenesli od stare župne cerkve ob savskem mostu in jo vzdali pri vhodu na pokopališče sedanje. Napis slove na vrhu v kolobarju z nenavadnim znamenjem sledeče: »Signa me pent-alpha tuum beatissima Mater (naj me zaznamova tvoj peteri A, preblažena Mati.) Na plošči pa je njegov smrtni dan z njegovimi častnimi in službenimi naslovi vklešan, ob straneh pa, da je ta spomenik napraviti dal njegov stričnik Jakob Trpin, poznejši kranjski župnik.

Dne 23. jun. 1639. pošlje škof Rajnald kranjskemu vikarju Trpinu dekret in graja, da slabo skrbi za upravo cerkva, za beneficije sv. Jurija in drugo. Koncipiral je škofu ta dekret samo zato, da je potem lažje prijel mestne očete zaradi nereda, kar se je zgodilo potem dne 5. okt. i. leta. Ko je zahteval, da naj se popravi pokopališki zid in vrata, da ne bo živina uhajala noter in okna, da ne bodo vrabci trumoma letali v cerkev.

¹ Šmartinski in Starološki župni arhiv.

² Škofjski arhiv: vizit. zap. 1565.

³ Ign. Orožen II. b. str. 44. in IV. a. st. 45. — M. Stekovec: Odlučni Kranjci str. 65. — Valvasor: VI. 358. in VIII. 735. — M. Pohl: Carniol. Bibliot. str. 54. — Ljubljana, kapit. arh. F. 81. 51.

⁴ Zgodov. Zbornik štev. 24, str. 379.